

การศึกษาเรื่องการจำแนกชนิดของคำกริยาในภาษาไทย

ผู้ที่ได้ศึกษาและจำแนกชนิดของคำกริยาในภาษาไทยมีหลายท่านด้วยกัน และวิธีการจำแนกชนิดของคำกริยาก็มีหลายวิธี ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการจำแนกชนิดคำกริยาในภาษาไทยของนักไวยากรณ์ที่มีแนวความคิดแตกต่างกัน เพื่อให้เห็นวิธีการจำแนกชนิดคำกริยาแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ไวยากรณ์แนวเดิมจนถึงปัจจุบัน และเสนอข้อคิดเห็นของผู้วิจัยเองจากการศึกษาของนักไวยากรณ์ดังกล่าว

การจำแนกชนิดของคำกริยาในภาษาไทยของนักไวยากรณ์บางท่าน

1. พระยาอุปกิตศิลปสาร : ไวยากรณ์แนวเดิม

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2514: 83 - 86) จำแนกคำกริยาในภาษาไทยเป็น 4 ชนิด โดยพิจารณาความหมายของคำกริยา และการปรากฏร่วมกันระหว่างคำนามกับคำกริยาดังนี้

1.1 อกรรมกริยา คือ คำกริยาที่มีใจความครบบริบูรณ์ ไม่ต้องมีคำที่เป็นกรรมมารับหลังคำกริยานั้นอีก เช่น

ไป : เขาไป

นอน : เขานอน

1.2 สกรรมกริยา คือ คำกริยาที่มีใจความไม่ครบบริบูรณ์ในตัว ต้องมีคำที่เป็นกรรมมารับหลังคำกริยาอีก เช่น

เห็น : เขาเห็นคน

อยาก : เขาอยากน้ำ

1.3 วิกตรรกกริยา คือ คำกริยาที่ไม่มีเนื้อความในตัว ต้องอาศัยเนื้อความของศัพท์วิกติการก หรือการอื่นที่อยู่ข้างท้ายเข้าช่วยจึงจะได้ความครบ เช่น

เป็น : เขาเป็นหมอ

เหมือน : เขาเหมือนกับเด็ก

1.4 กริยานุเคราะห์ คือ คำกริยาที่ใช้ช่วยคำกริยาอื่นให้ได้รับความครบตามระเบียบของกริยา เช่น

จะ : เขาจะตีฉัน

อย่า : อย่าทำเขา

2. วจินต์ ภาณพงศ์ : ไวยากรณ์โครงสร้าง

วจินต์ ภาณพงศ์ (2522: 52 - 54) จำแนกคำกริยาในภาษาไทยเป็น 3 ชนิด โดยพิจารณาคำแทนของคำกริยาในกรอบประโยคทดสอบ 3 คำกริยาทั้ง 3 ชนิดนี้ต่างกันในจำนวนคำนามซึ่งตามมาข้างหลัง กล่าวคือ คำกริยาอาการไม่มีคำนามตามหลัง คำกริยากรรมมีคำนามตามหลัง 1 คำ และคำกริยาทวิกรรมมีคำนามตามหลัง 2 คำ ดังนี้

2.1 คำกริยาอาการ คือ คำที่สามารถปรากฏในตำแหน่ง ✓ ของกรอบประโยคทั้ง 2 นี้ได้

<u>x</u>	<u>✓</u>	แล้ว
<u>x</u>	กำลัง	<u>✓</u>

หมายเหตุ กรอบทดสอบนี้เป็นกรอบทดสอบครั้งแรกในการจำแนกหมวดคำในภาษาไทย ใช้ทดสอบคำ 2 หมวดพร้อมกัน คือ คำที่อยู่ในตำแหน่ง x เป็นคำนาม และคำที่อยู่ในตำแหน่ง ✓ เป็นกริยาอาการ ตัวอย่างเช่น

<u>ฝน</u>	<u>ตก</u>	แล้ว
-----------	-----------	------

<u>ฝน</u>	กำลัง	<u>ตก</u>
-----------	-------	-----------

คำในตำแหน่ง ✓ ของกรอบประโยคนี้คือ "ตก" เป็นคำกริยาอาการ ส่วนคำในตำแหน่ง x คือ "ฝน" เป็นคำนาม

2.2 คำกริยากรรม คือ คำที่สามารถปรากฏในช่องว่างของกรอบประโยคทั้ง 2 นี้ได้

นาม	_____	นาม	แล้ว
-----	-------	-----	------

นาม	กำลัง	_____	นาม
-----	-------	-------	-----

ตัวอย่าง

น้อง	ทำ	กับ	ข้าว	แล้ว
น้อง	กำลัง	ทำ	กับ	ข้าว

คำที่ปรากฏในช่องว่างของกรอบประโยคนี้ คือ "ทำ" เป็นคำกริยากรรม

2.3 คำกริยาทวิกรรม คือ คำที่สามารถปรากฏในช่องว่างของกรอบประโยค

ทั้ง 2 นี้ได้

นาม	_____	นาม	นาม	แล้ว
นาม	กำลัง	_____	นาม	นาม

ตัวอย่าง

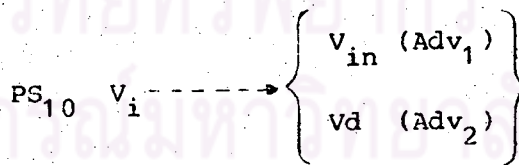
แม่	ให้	สตางค์	น้อง	แล้ว
แม่	กำลัง	ให้	สตางค์	น้อง

จะเห็นว่าคำที่ปรากฏในช่องว่างของกรอบประโยคนี้ คือ "ให้" เป็นคำกริยา

ทวิกรรม

3. อุดม วโรตม์สิกขิตต์ : ไวยากรณ์ปริวรรต

3.1 ใน Thai Syntax : An Outline อุดม วโรตม์สิกขิตต์ กล่าวถึงการจำแนกคำกริยาออกเป็นชนิดต่าง ๆ (1963: 7-16) โดยพิจารณาการปรากฏของคำกริยาในปริบท 2 ชนิด คือ ปริบทที่เป็นหน่วยโครงสร้าง และปริบทที่เป็นหน่วยทางความหมายด้วย เช่น

(Udom Warotamasikkhadit 1963: 13)

กฎนี้จำแนกคำกริยากรรมออกเป็น 2 ชนิด โดยพิจารณาคำกริยากรรมซึ่งปรากฏในปริบทที่เป็นหน่วยโครงสร้าง คือ

ก. กริยากรรมชนิดที่ 1 V_{in} (Intransitive Verbs) คำกริยาชนิดนี้อาจมีคำวิเศษณ์ซึ่งขยายกริยาชนิดที่ 1 (Adv₁) เช่น "บ้าง" ตามหลังหรือไม่ก็ได้ ตัวอย่างเช่น

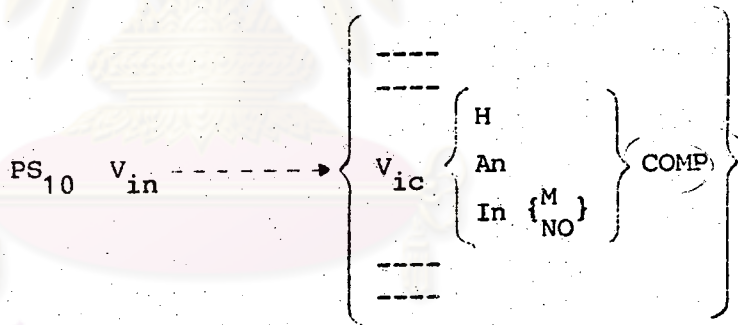
อยู่
อยู่บาง

ข. กริยากรรมชนิดที่ 2 v_d (Descriptive Verbs) คำกริยาชนิดนี้อาจมีคำวิเศษณ์ซึ่งขยายกริยาชนิดที่ 2 (Adv_2) เช่น "นัก" ตามหลังหรือไม่ก็ได้.

ตัวอย่าง

หนัก
หนักนัก

ในการจำแนกคำกริยาเป็นชนิดย่อย ๆ อุดม วโรตมสิขชิตต์ จะพิจารณาว่าคำกริยาชนิดย่อย ๆ นั้น ปรากฏในบริบทที่เป็นหน่วยโครงสร้าง และหน่วยทางความหมายอย่างไร เช่น คำกริยาชนิดย่อยชนิดหนึ่งของ v_{in} (Intransitive Verbs) ใน PS_{11} (Udom Warotamasikhhadit 1963: 14) คือ v_{ic} (อกรรมกริยาที่มี Complement หรือหน่วยเติมเต็มตามหลัง) v_{ic} นี้จะปรากฏในบริบทที่เป็นหน่วยโครงสร้าง และหน่วยทางความหมาย ดังนี้

กฎนี้หมายความว่า คำกริยา v_{ic} จะปรากฏตามหลังนามวลีที่มีหน่วยทางความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- ก. เป็นมนุษย์ (H = Human) เช่น เขา
- ข. เป็นสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ นอกจากมนุษย์ (An = Animate) เช่น แมว
- ค. เป็นสิ่งไม่มีชีวิต (In = Inanimate) ซึ่งอาจเป็นวัตถุที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

1. มีแรงขับเคลื่อนในตัวเองได้ (M = Mobile) เช่น รถ
2. ไม่มีแรงขับเคลื่อนในตัวเอง (No = Nonmobile) เช่น ไม้

คำอธิบายอันหนึ่งจะมีส่วนเติมเต็ม (Complement) ซึ่งเป็นปริบทที่เป็นหน่วย
โครงสร้างตามหลังด้วย
ตัวอย่าง

เขา เลย ไป (ไป = Complement)

3.2 ในภาษาศาสตร์เบื้องต้น อุดม วโรตมสิขชิตต์ จำแนกคำกริยาใน
ภาษาไทยไว้เป็น 3 ชนิดใหญ่ ๆ (2513: 171 - 177) โดยพิจารณาลักษณะปริบทที่เป็น
หน่วยโครงสร้าง คือ

3.2.1 สกรรมกริยา คือ กริยาที่มีกรรมตามมาในโครงสร้างรูปลึก
ตัวอย่าง

เขา กิน ข้าว

3.2.2 อกรรมกริยา คือ กริยาที่ไม่ต้องมีกรรมตามมาในโครงสร้างรูปลึก
ตัวอย่าง

นกรอง

3.2.3 วิเศษณ์กริยา เป็นกริยาที่เปรียบเทียบได้ โดยเอาคำว่า
"กว่า" มาตามหลังได้

ตัวอย่าง

ผู้หญิงคนนั้นสวย
ผู้หญิงคนนั้นสวยกว่า

นอกจากนี้ วิเศษณ์กริยาจะใส่คำ "ทำไม" ไว้ท้ายประโยคไม่ได้ และมีกรรมตาม
หลังไม่ได้

*ผู้หญิงคนนั้นสวยทำไม

จากการจำแนกคำกริยาใน Thai Syntax: An Outline และในภาษาศาสตร์
เบื้องต้น จะเห็นได้ว่า อุดม วโรตมสิขชิตต์ จำแนกคำกริยาโดยพิจารณาลักษณะปริบทที่เป็น

* เครื่องหมาย * หน้าประโยค แสดงว่าเป็นประโยคที่ไม่ใช้ในภาษา

หน่วยโครงสร้าง เมื่อต้องการจำแนกคำกริยาให้เป็นชนิดย่อยลงไปอีกก็พิจารณาลักษณะปริบทซึ่ง
ที่เป็นหน่วยโครงสร้างและหน่วยทางความหมาย

4. กัญจนา สิ้นธวานนท์ : ไวยากรณ์การกร

กัญจนา สิ้นธวานนท์ จำแนกคำกริยาในภาษาไทยออกเป็นชนิดต่าง ๆ (1969: 112 - 152) ตามลักษณะการกรกรก* ดังนี้

4.1 คำกริยาที่ไม่ใช้กับคำเชื่อมอนุพจน์ (Complementizer) "ว่า"

ใดแก่

1. ไป มา	+ [— A(I)(L)]
2. ยืน นั่ง ฯลฯ	+ [— A(L)]
3. สวย ดี ฯลฯ	+ [— O]
4. ตาย	+ [— O(I)]
5. ขา	+ [— O I A(S)]
6. เปิด ปิด	+ [— O(I)(A)]
7. เป็น คือ ฯลฯ	+ [— D]
8. เขียน แต่ง ฯลฯ	+ [— A O(S)]
9. กิน ดื่ม ฯลฯ	+ [— A(O)(I)(S)]
10. วิ่ง เกล็น ฯลฯ	+ [— A(O)(L)]

*กรกรกร แสดงนามวลีที่มีความสัมพันธ์กับคำกริยาในลักษณะต่าง ๆ เช่น
ไป [— A(I)(L)] แสดงว่า คำกริยา "ไป" มีนามวลีที่จะต้องปรากฏรวมด้วยเสมอ
คือ ผู้กระทำ (A) นอกจากนี้อาจมีเครื่องมือ (I) หรือสถานที่ (L) ปรากฏรวมด้วยหรือ
ไม่ก็ได้ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่อง กรกรกรกร ใดใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2526: 55 - 56)

4.2 คำกริยาที่ใช้กับคำเชื่อมอนุภาค (Complementizer) "ว่า" ได้แก่

1. พูด กล่าว ฯลฯ + [— A(O/S)]
2. คิด สึก ฯลฯ + [— D(O/S)]

4.3 คำกริยาที่มีคำหมวดอื่นประสมอยู่ด้วย (Verbs of overlapping classes)

1. กริยา + ใจ เป็นกริยา เช่น คีใจ + [— D(O/S)F]
2. ใจ + กริยา เป็นกริยา เช่น ใจดี + [— D(O/S)F]
3. นาม + กริยา เป็นกริยา เช่น หัวดี + [— D F]
4. กริยา + นาม เป็นกริยา เช่น แสบตา + [— D F]

4.4 คำกริยาที่ใช้ร่วมกับ พบท

1. แล้วแต่ ขึ้นอยู่กับ เกี่ยวกับ ฯลฯ + [— O D]
2. คิดถึง กล่าวถึง ฯลฯ + [— A D O]
3. ลู่แก่อำนาจ เห็นแก่อน้ำ + [— A F D]

5. พริพย พกผาสูช : ไวยากรณ์อรรถวิเคราะห์

พริพย พกผาสูช (2525: 22 - 28)

พิจารณาความหมายตามทฤษฎี

อรรถวิเคราะห์ของเซฟ (1970: 111 - 143) และจำแนกคำกริยาในภาษาไทยออกเป็น 4 ชนิด คือ

5.1 กริยาแสดงสภาพ หมายถึง กริยาที่แสดงสภาพของนามซึ่งเป็นนาม
ที่ตรง-รับกริยา

ตัวอย่าง

ปลา สด

กริยา "สด" จะแสดงสภาพของนามที่ตรง-รับกริยา คือ "ปลา"

5.2 กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กริยาที่แสดงสภาพที่
เปลี่ยนแปลงไปของนามซึ่งเป็นนามที่ตรง-รับกริยา ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง

กระจก แตก

กริยา "แตก" จะแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของนามที่ตรง-รับกริยา คือ
"กระจก"

ข้อสังเกต กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงจะสามารถตอบคำถามว่า "เกิดอะไรขึ้นกับ
นามที่ตรง-รับกริยานั้น"

ตัวอย่าง

เกิดอะไรขึ้นกับกระจก - ถาม

กระจก แตก - ตอบ

5.3 กริยาแสดงอาการ หมายถึง กริยาที่แสดงอาการหรือการกระทำของ
นามซึ่งเป็นนามที่ทำกริยา

ตัวอย่าง

เด็ก ยิ้ม

กริยา "ยิ้ม" จะแสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "เด็ก"

ข้อสังเกต กริยาแสดงอาการจะสามารถตอบคำถามว่า "นามที่ทำกริยานั้นทำอะไร"

ตัวอย่าง

เด็กทำอะไร - ถาม

เด็ก ยิ้ม - ตอบ

5.4 กริยาแสดงอาการและการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กริยาที่แสดงอาการของนามซึ่งเป็นนามที่ทำกริยา และในขณะที่เกี่ยวข้องจะเปลี่ยนแปลงสภาพของนามซึ่งเป็นนามที่ตรง-รับกริยาด้วย กริยาชนิดนี้จะมีลักษณะผสม คือ มีลักษณะของกริยาแสดงอาการ และลักษณะของกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่าง

มา กิน ญา

คำกริยา "กิน" จะแสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "มา" และในขณะที่เกี่ยวข้องก็แสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของนามที่ตรง-รับกริยา คือ "ญา"

นอกจากนี้ พรทิพย์ พุกผาสุข ยังจำแนกชนิดย่อย ๆ ของคำกริยาทั้ง 5 ชนิดนี้ตามความหมายของนามที่สัมพันธ์กับกริยาอีก เช่น

คำกริยาแสดงอาการ จำแนกออกเป็นชนิดย่อย ๆ คือ

1. กริยาแสดงอาการที่มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์

ตัวอย่าง

นิค อ่าน หนังสือ

กริยา "อ่าน" แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "นิค" และต้องการนามที่เสริมให้สมบูรณ์ คือ "หนังสือ" มาช่วยทำให้ความหมายของกริยาสมบูรณ์ขึ้น

2. กริยาแสดงอาการที่แสดงสถานที่

ตัวอย่าง

เด็ก กลาน โต๊ะ

กริยา "กลาน" แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "เด็ก" และบอกความหมายว่าจะต้องมีสถานที่ที่เกิดกริยานี้ คือ "โต๊ะ"

6. นววรรณ พันธูเมธา

นววรรณ พันธูเมธา (2525: 6 - 12) จำแนกคำกริยาในภาษาไทยตามความหมายเป็นประเภทต่าง ๆ 5 ประเภท คือ

6.1 กริยาเปรียบเทียบ คือ คำกริยาที่ใช้สำหรับเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ หรือบุคคลต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งเดียวกัน บุคคลเดียวกัน เหมือนกัน หรือแตกต่างกันหรือไม่ กริยาชนิดนี้จะต้องปรากฏร่วมกับหน่วยนาม 2 หน่วย

ตัวอย่าง

เพื่อนบ้านของเขา คือ หัวหน้าที่ของผม

กริยา "คือ" เป็นกริยาเปรียบเทียบ ปรากฏร่วมกับหน่วยนาม 2 หน่วย คือ "เพื่อนบ้านของเขา" กับ "หัวหน้าของผม" มีความหมายว่าหน่วยนามทั้ง 2 หน่วยนี้เป็นบุคคลเดียวกัน

6.2 กริยาแสดงสภาพ คือ คำกริยาที่มีความหมายแสดงสภาพของบุคคลหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่หมายถึงบุคคล หรือสิ่งที่เป็นเจ้าของสภาพนั้น ๆ

ตัวอย่าง

บ้านเขาใหญ่นะ

กริยา "ใหญ่" เป็นกริยาแสดงสภาพ ปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่หมายถึงสิ่งที่เป็นเจ้าของสภาพ คือ "บ้านเขา"

6.3 กริยาแสดงประสบการณ์ คือ คำกริยาที่มีความหมายแสดงประสบการณ์ ได้แก่ กริยาที่แสดงความรู้ ความรู้สึก และประสาทสัมผัส คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏร่วมกับนามที่เป็นเจ้าของความรู้ ความรู้สึก และประสาทสัมผัสนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีหน่วยนามอื่น ๆ หรืออาจมีคำกริยาอื่นตามมาอีกก็ได้

ตัวอย่าง

นิต โกรธ

คุณพ่อ โกรธ พวกเรา

เขาเห็นรถ

เขาเห็นรถแล่นไปมา

กริยา "โกรธ" เป็นกริยาแสดงประสบการณ์ ปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่เป็นเจ้าของความรู้สึก คือ "นิด" และ "คุณพ่" และอาจมีนามอื่นตามได้ คือ "พวกเรา"

กริยา "เห็น" เป็นกริยาแสดงประสบการณ์ ปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่เป็นเจ้าของประสาทสัมผัส คือ "เขา" และมีนามอื่นตามได้ คือ "รถ" หรืออาจมีคำกริยาอื่นตามได้ เช่น "แล่นไปมา"

6.4 กริยาแสดงอาการ คือ คำกริยาที่มีความหมายแสดงอาการที่เคลื่อนไหวหรืออาการที่อยู่กับที่ คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่หมายถึงผู้ทำอาการนั้น ๆ นอกจากนั้นยังมีหน่วยนามอื่น ๆ อีก เช่น สถานที่ แหล่งเดิม จุดหมาย ฯลฯ แล้วแต่ว่าเป็นกริยาแสดงอาการแบบใด

ตัวอย่าง

คุณพ่ เดิน จากบ้าน

น้องหัวเราะ

กริยา "เดิน" เป็นกริยาแสดงอาการที่เคลื่อนไหว ปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่หมายถึงผู้ทำอาการ คือ "คุณพ่" และมีหน่วยนามบอกแหล่งเดิมอยู่ด้วย คือ "บ้าน"

คำกริยา "หัวเราะ" เป็นกริยาแสดงอาการที่อยู่กับที่ ปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่หมายถึงผู้ทำอาการ คือ "น้อง"

6.5 กริยาที่เป็นสาเหตุให้เปลี่ยนแปลง คือ คำกริยาที่มีความหมายว่าทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนอาการ หรือเปลี่ยนสภาพ หรือเปลี่ยนสถานที่ คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่เป็นผู้ทำกริยา และหน่วยนามที่เป็นผู้ถูกทำด้วย นอกจากนั้นยังมีหน่วยนามอื่น ๆ อีก แล้วแต่ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงในแง่ใด

ตัวอย่าง

นิตกระซอก หนังสือ จากมือ น้อย

คำกริยา "กระซำก" เป็นกริยาที่เป็นสาเหตุให้เปลี่ยนแปลง มีความหมายทำให้
 สิ่งของ คือ "หนังสือ" เปลี่ยนสถานที่จาก "มือน้อย" ไปอยู่ที่ "นิก"

ขอคิดเห็นจากการศึกษาเรื่อง การจำแนกชนิดคำกริยาในภาษาไทยของนักไวยากรณ์

จากการศึกษาเรื่อง การจำแนกชนิดคำกริยาในภาษาไทยที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยมี
 ความเห็นว่า ความคิดในการจำแนกชนิดคำกริยาของนักไวยากรณ์ทั้ง 6 ท่าน อาจสรุปได้เป็น
 4 แนวทาง คือ

1. จำแนกคำกริยาจากการพิจารณาปริบทที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา โดยพิจารณาว่า
 คำกริยาจะปรากฏร่วมกับคำหรือวลีใดบ้าง การจำแนกคำกริยาอาจทำได้โดยการพิจารณาชนิด
 ของปริบท หรือพิจารณาลักษณะความหมายของปริบทก็ได้ ถ้าลักษณะของปริบทที่คำกริยาปรากฏ
 รวมด้วยเหมือนกัน คำกริยานั้น ๆ ก็เป็นคำกริยาชนิดเดียวกัน

2. จำแนกคำกริยาจากการพิจารณาตำแหน่งของคำกริยาในประโยค โดยพิจารณา
 ว่า คำกริยาปรากฏในตำแหน่งใด ถ้าคำกริยาปรากฏในตำแหน่งเดียวกัน คำกริยานั้น ๆ ก็เป็น
 คำกริยาชนิดเดียวกัน

3. จำแนกคำกริยาจากการพิจารณาความสัมพันธ์ของคำกริยากับคำนาม โดย
 พิจารณาว่า คำกริยาจะปรากฏร่วมกับคำนามในลักษณะอย่างไรบ้าง ถ้าคำกริยาปรากฏร่วมกับ
 คำนามในลักษณะเดียวกัน คำกริยานั้น ๆ ก็เป็นคำกริยาชนิดเดียวกัน

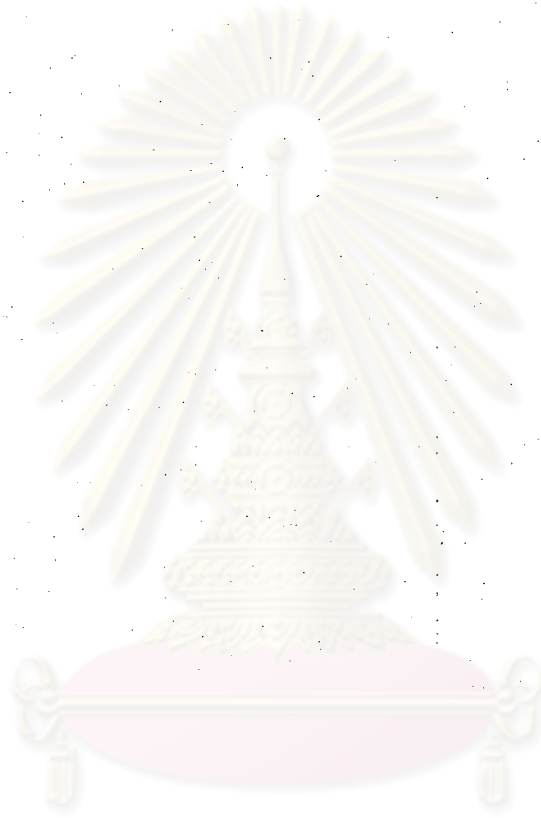
4. จำแนกคำกริยาจากการพิจารณาความหมายของคำ โดยพิจารณาอรรถลักษณะ
 เด่น ๆ ประจำคำกริยานั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร ถ้าคำกริยามีอรรถลักษณะเด่น ๆ ประจำคำ
 เหมือน ๆ กัน คำกริยานั้น ๆ ก็เป็นคำกริยาชนิดเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเกณฑ์ในการจำแนกชนิดคำกริยาของนักไวยากรณ์ทั้ง 6 ท่านอย่างละเอียด
 แล้ว จะเห็นว่าเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นักไวยากรณ์กำหนดขึ้นใช้จำแนกคำกริยานี้มิได้แยกจากกันโดย-
 เค็ดขาดทีเดียว แต่ยังคงมีความสัมพันธ์กันอยู่บ้าง ดังนั้น เราจึงพบว่าแท้จริงแล้วนักไวยากรณ์
 แต่ละท่านมักจะใช้เกณฑ์ในการจำแนกคำกริยามากกว่า 1 เกณฑ์ ดังจะแสดงให้เห็นในแผนภูมิ
 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงเกณฑ์ในการจำแนกชนิดคำกริยาของนักไวยากรณ์ต่าง ๆ

เกณฑ์ในการจำแนกชนิดของคำกริยา	พิจารณาปรับ	พิจารณาตำแหน่งของคำ	พิจารณาความสัมพันธ์ของนามและกริยา	พิจารณาความหมายของคำ
พระยาอุปกิตศิลปสาร	<u>สกรรมกริยา</u> - ต้องมีกรรมมารับ <u>ตัวอย่าง</u> เขา <u>เห็น</u> คน	<u>สกรรมกริยา</u> - กรรมมารับอยู่หลังคำกริยา <u>ตัวอย่าง</u> เขา <u>เห็น</u> คน		<u>สกรรมกริยา</u> - มีใจความไม่สมบูรณ์ (ถ้าไม่มีกรรม) <u>ตัวอย่าง</u> เขา <u>เห็น</u> คน
วิจิตร ภาณุพงศ์	<u>กริยากรรม</u> - สังเกตคำที่เกิดร่วมด้วย คือ <u>คำนาม</u> และคำ <u>แล้ว</u> หรือ <u>กำลัง</u> <u>ตัวอย่าง</u> ฝน <u>ตก</u> <u>แล้ว</u> ฝน <u>กำลัง</u> <u>ตก</u>	<u>กริยากรรม</u> - เกิดในตำแหน่งหลัง <u>คำนาม</u> <u>หน้าคำแล้ว</u> หรือหลัง <u>คำนาม</u> และคำ <u>กำลัง</u> <u>ตัวอย่าง</u> ฝน <u>ตก</u> <u>แล้ว</u>		
อุดม วโรตม์ลิขิตต์	<u>สกรรมกริยา</u> - มีกรรมตามหลังในโครงสร้างรูป <u>ตัวอย่าง</u> เขา <u>กิน</u> ข้าว	<u>สกรรมกริยา</u> - อยู่หน้านามที่เป็นกรรม <u>ตัวอย่าง</u> เขา <u>กิน</u> ข้าว		<u>กริยากรรม</u> ที่ต้องการส่วนเติมเต็ม (Complement) - ใช้กับนามที่เป็นมนุษย์ หรือสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิตนั้นอาจจะเคลื่อนที่ได้ หรือเคลื่อนที่ไม่ได้ (เกิดไต่กับนามทุกชนิด) <u>ตัวอย่าง</u> รถ <u>เลย</u> ไป
กัญญา สินธวานนท์			<u>คำกริยาบอกการเคลื่อนที่</u> - ต้องปรากฏกับนามที่เป็นการกสุกระทำ อาจปรากฏกับการกผู้รับ และ/หรือ การกสถานที่ <u>ตัวอย่าง</u> การวิ่ง <u>เดิน</u> --[--A(O)(L)]	
พรทิพย์ ทุกมาสุท			<u>กริยาแสดงอาการ</u> - ปรากฏกับนามที่ทำการกริยา <u>ตัวอย่าง</u> เด็ก <u>ยิ้ม</u>	<u>กริยาแสดงอาการ</u> - แสดงอาการ หรือการกระทำของนาม <u>ตัวอย่าง</u> เด็ก <u>ยิ้ม</u>
นววรรณ พันธุ์เมธา	<u>กริยาเปรียบเทียบ</u> - ปรากฏกับนาม 2 หน่วย <u>ตัวอย่าง</u> - สุกา <u>เหมือน</u> ที่สาวจัน		<u>กริยาแสดงสภาพ</u> - ปรากฏกับนามที่เป็นเจ้าของสภาพ <u>ตัวอย่าง</u> บ้านเขา <u>ใหญ่</u> นะ	<u>กริยาแสดงสภาพ</u> - มีความหมายแสดงสภาพของบุคคลหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง <u>ตัวอย่าง</u> บ้านเขา <u>ใหญ่</u> นะ

จะเห็นได้ว่า นักไวยากรณ์ไทยใช้เกณฑ์หลายเกณฑ์ในการจำแนกชนิดคำกริยาในภาษาไทย ผู้วิจัยเองนั้นสนใจการจำแนกคำกริยาโดยพิจารณาการปรากฏร่วมกับคำชนิดอื่น โดยเฉพาะคำนามการกต่าง ๆ ซึ่งอาศัยแนวจากไวยากรณ์การก จึงได้ศึกษาและจำแนกคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ในภาษาไทยตามเกณฑ์ดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย